



ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: X/2577

Érkezett: 2015 JAN 13.

dr. Kövér László
az Országgyűlés elnöke
részére

helyben

tárgy: írásbeli választ igénylő kérdés

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye 7. cikk (2) bekezdése, az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése és az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 124. § (1) bekezdése alapján „**Mit tesz a Kormány a börtönökön belüli erőszak megfékezésére?**” címmel írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani Pintér Sándor miniszterhez.

Tisztelt Miniszter Úr!

A sajtóból derült ki, hogy 2010-ben Székesfehérváron cellatársai napokon át kínoztak és többször nagy kegyetlenséggel megerőszakoltak egy tizenhat éves fiút, miközben előzetes letartóztatását töltötte. A fiú kisebb bűncselekményekért volt a börtönben, ráadásul még csak előzetesben, vagyis még a jogerős ítélet előtt kapott olyan „büntetést”, amit senki nem érdemel, még a legelvetemültebb bűnözők sem.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága (BVOP) szerint a fiút a szabályoknak megfelelően helyzeték el és tartották fogva. Másképpen fogalmazva: a BVOP nem lát kivétlivalót a történetekben, és a kormányzati reakciók hiányából az is nyilvánvaló, hogy az ügy kapcsán egyetlen szabályt sem terveznek megváltoztatni, de még csak felügyeleti eszközöket sem alkalmaznak. A történeteknek a brutális részletek ellenére nem lett sem szakmai, sem személyi következménye. A magyar állam véleménye szerint az, hogy egy fiatalkorú fiút előzetes letartóztatása alatt megkínóznak a börtönben, csak afféle rendszerhiba, amellyel együtt kell élni. Sajnálatos módon tudjuk, hogy ma Magyarországon bárkivel megtörténhet, hogy a cellatársai brutális lelki, testi vagy szexuális erőszaknak vetik alá, még hozzá rendszeresen. Tudjuk azt is, hogy a fiatalkorúak börtönében óriási a zsúfoltság, nem zajlik a szükséges 30 percnkénti ellenőrzés, és az is előfordul, hogy a felügyelők nemhogy akadályozzák, de cinikus, rasszista és szexista hozzáállásukkal maguk is támogatják a fogvatartott fiatalok közötti brutális erőszakot. Az elmúlt években több részletes beszámoló készült a magyar börtönviszonyokról, úgy tűnik azonban, hogy ezek a Kormányt nem ösztönözték arra, hogy a büntetés-végrehajtás keretein belül zajló rendszeres erőszakot érdemben korlátozzák. A most nyilvánosságra kerülő ügyben is azt állapították meg, hogy az örök megfelelően jártak el. Minden marad a régiben: aki ma fiatalkorúként előzetesbe kerül, annak számolnia kell azzal, hogy cellatársai megalázzák, megkínózzák, vagy nemi erőszakot követnek el rajta. A hazai börtönökben általánosan fenyegetettek azok a fogvatartottak is, akik először kerülnek börtönbe, a

pszichoszociális fogyatékossgal élők, de megtorlásra számíthatnak a szexuális bűnelkövetők, és az egykori fegyveres vagy rendvédelmi szervek tagjai, vagy a korábbi ügyészek is. A végrehajtó személyzet túlterhelt, és nincs energiája beavatkozni az ilyen esetekben. Gyakran jellemző lehet az is, hogy egyes ügyekről értesül ugyan a börtön személyzete, de nem teszi meg a megfelelő lépéseket, nem tesz jelentést a feletteseknek.

Érthetetlennek tartom, hogy a Kormány részéről senki nem szólalt meg az ügyben. Önnek mint a büntetés-végrehajtás irányítójának pontosan tudnia kell, hogy nem egyedi esetről van szó. Az Ombudsman és a Helsinki Bizottság jelentéseiből tudjuk, hogy a probléma rendszerszintű, és hogy az erőszak szintje a fiatalkorúak büntetés-végrehajtási intézeteiben kirívóan magas, és gyakran rendkívül brutális. Ezt természetesen a büntetés-végrehajtási szervezetek vezetői is tudják, hiszen ők tesznek évente körülbelül háromszáz olyan esetben feljelentést, amikor fogvatartottak egymást bántják. Ennek ellenére a személyzet képzése és továbbképzése hiányos ezen a téren, vagy nem hatékony. Hiába az új, 2015. január 1-jétől hatályos új büntetés-végrehajtási törvény, hogyha annak alapvető rendelkezései a jelen börtönkörülmények és a személyzet általános mentalitása miatt nem tudnak érvényesülni.

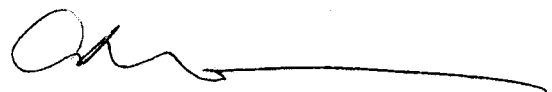
Érdemben nem történik tehát semmi: a büntetés-végrehajtási intézetek hosszú évek óta túlszűfoltak és alulfinanszírozottak, a Kormány pedig az elmúlt években anélkül szigorította a büntetőjogi szabályokat – például csökkentette a büntethetőség korhatárát –, hogy a feltételeket az új igényekhez igazította volna. A büntetés-végrehajtásban megnyomorított fiatalok (és idősebbek) – amellett, hogy sokszor embertelen kínokat kell átélniük – sokkal nehezebben integrálódnak újra a társadalomba. A büntetés-végrehajtás a legtöbbek számára azt jelenti, hogy egy egyszeri hibáért életük végéig kell fizetniük.

A fentiek alapján kérdéseim a következők:

1. Az Ombudsmani Hivatal 2012-es évi jelentésére és a Helsinki Bizottság jelentéseire alapozva a magyar büntetés-végrehajtás átalakítása, korszerűsítése és humanizálása érdekében készül-e átfogó stratégia?
2. Mikor tervezi és milyen tartalommal a Kormány a fiatalkorúak büntetés-végrehajtásra és az igazságszolgáltatási intézményekre vonatkozó jogszabályok és belső szabályzatok felülvizsgálatát?
3. A sajtóban is megjelent legutóbbi székesfehérvári esetben voltak-e – az elkövetőkön túl – személyi felelősei a történeteknek? Lefolytatott-e a Kormány vagy más közigazgatási szerv bármiféle vizsgálatot az ügy kapcsán, megállapították-e konkrét személyek mulasztását, felelősségét, és ha igen, lett-e rájuk nézve következménye az ügynek?
4. Milyen konkrét intézkedésekkel kívánja a Kormány elejét venni az ilyen és ehhez hasonló, a büntetés-végrehajtáson belüli erőszakos cselekményeknek?

Várom Miniszter Úr válaszát a fenti kérdésekre.

Budapest, 2015. január 13.



Szelényi Zsuzsanna
független országgyűlési képviselő
Együtt